

Frue bar meget korrekt sin Studenterkokarde paa sin nydelige Damehat, ret som hun vilde sige: jeg er glad ved at være Student, men jeg glemmer ikke, at jeg er Kvinde. Kvinden maa ikke tabe det kvindelige, fordi hun beskæftiger sig med Opgaver, som i fordums Tid var Manden forbeholdt. Pallas Athene kan ligesaa godt have Døtre som Sønner, og de Herrer i Aandernes Rige maa aabne Dørene for deres Søstre, ikke alene til Balsalen, men ogsaa til Auditorierne. At det gamle Kulturfolks Guddom for Videnskaben var en Kvinde, taler for, at man selv i Oldtiden saa op til Kvindernes gode Forstand.

En Sag, som Kvindesagen, der allerede nu er i saa mange gode Hænder, og har saa mange gode Betingelser for at komme frem, skal nok naa, hvad den vil, naar blot Folk faar Øjnene rigtig op for dens Berettigelse.

En Mand,
der er vundet for Kvindesagen

Fra Bøger og Blade.

Som det erindres, udtalte Finansminister Hage, vistnok noget uoverlagt i Anledning af Spørgsmaalet om kvindelige Overtelgrafister, at Kvinder ikke kan føre Tilsyn med Mænd, X. Y. fremfører i den Anledning i Vort Land af 6. ds. en Række Eksempler hentet dels fra Landbruget dels fra Forretnings- og Skoleverdenen paa Tilfælde, hvor Kvinder faktisk og uden Ulempe staar over Mænd. Er det maa-ke særlig blandt Telegrafister, at Kvinden er umulig som Leder? spørger der.

I „Politiken“ af 9. ds. skriver Fru Berg Nielsen imod Fællesskøkkener; de vil, mener hun, ikke tilfredsstille den omhyggelige og dygtige Husmoder. Denne vil beholde sit Køkken, men ser derimod gerne, at Lejlighederne udstyres med alle Nutidens Bekvemmeligheder, blandt disse ogsaa Vaskeindretning paa Loftet, der skal kunne spare Ned- og Opbæring af Tøjet.

Dette Ønske har vi før hørt fremsat af en moderne Husmoder, der ligesom Fru B. N. boede noget højt til Vejrs. Men hvad siger de, der bor i Stuen og holder af at tørre deres Tøj i Gaarden, hertil?

Mon dog ikke fælles Vaskeanstalter, hvor der kan anvendes Maskinkraft, skulde have Fremtiden for sig! Ulempene med Op- og Nedbæring ikke blot af Tøj men af meget andet — deriblandt den levende Vægt — bør i Fremtidens Huse afhjælpes ved Elevatorer, som man her er saa mærkværdig langsom til at indføre. Ogsaa en anden af Fru B. N.s Modgrunde er maa-ke ikke ubetinget overbevisende. Husmoderen maa, hedder det, kunne lave sin Mands Livretter, tilfredsstille hans ejendommelige Smag, selv om den skyldes Særhed. Er dette nødvendigt for et Mandfolks menne-skeverdige Liv? Eller tør vi ikke tro dem, der mener, at „Smagen“ — blandt alle Sanser jo den eneste, som bliver finere med Alderen — i en mindre materialistisk Tidsalder vil spille en mere underordnet Rolle til Held for Mændenes baade aandelige og legemlige Sundhed?

Rimeligvis vil de store Fællesanstalter og de smaa, bekvemt udstyrede Lejligheder finde hver sine Beboere. „Alles schickt sich nicht für alle“ !*)

*) Alt passer ikke for alle.

„Vi som Kvinder“.

Naar Pastor Vilh. Beck paastaar, at der er et Helvede, medens Pastor Jensen, Harbøre fastholder, at Helvede ikke eksisterer, da forbliver den endelige Sandhed om Helvedes Bestaaen eller Ikkebestaaen ganske upaavirket af de Herres Paastaaelighed.

Ganske paa samme Maade gaar det med Sandheden om Kvindens Væsen, naar Fru Aggersborg bestemt hævder, at vi som Kvinder i særlig Grad er Repræsentanter for „det etiske, det gode og sædelige“, medens andre til-lader sig at tro, at det almenmenneske-lige er fremherskende hos Kvinden, saavel som hos Manden, og atter andre igen gaar svanger med hemmeligsfulde Anelser om noget ganske særdeles, noch-nie-da-gewesenes, som ved Kvindernes Frigørelse skal fremkomme og opstaa til Menneskeslægstens Frelse —: Enten vi tror saa eller saa, gaar Ud-viklingen sin rolige Gang og bringer til Slut Sandheden for Dagen!

Er det da ikke ufornuftigt af os, der alle vil have Rettigheder og alle mener, at vi fortjener den, at strides om denne Sag?

Hermed kunde jeg have sluttet, dersom ikke den Idé, for hvilken Fru Aggersborg er Repræsentant, forekom mig farlig for selve Kvindesagen i dens Kamp mod Aarhundreders For-domme, Aarhundreders Tyranni.

Fru A. skriver: „Dersom Manden ikke besad Evner fremfor os, da kendte vi hverken Damp eller Elektricitet, hverken Stjærnernes Baner eller over-hovedet Naturlovene“. — Dette er paa den uforstandigste Maade at lægge en Slumrepude under den Kvindens aandelige Dovenskab, som er erhvervet under de langvarige Trællekaar, og hvilken som en indre Fjende er og bliver langt farligere for os end de just ikke ubetydelige ydre Magter, vi har at overvinde, førend vi naar frem til Menneskerettighederne.

Dersom vi vil fastslaa Mandens overlegne Dygtighed som en urokkelig Kendsgerning og dog kræve fuld Ligeret paa alle Punkter — kun i Kraft af vor etiske Overlegenhed — da vil vi visselig aldrig naa frem; thi Manden er desværre saa „usædelig“, at han ingen Respekt har for al vor Sædelig-hed, førend han ser os træde frem som hans Jærnbrydige paa hans egne Omraader.

Paa den Kvinde, der har gaaet i Fællesskole og aldrig følt mindste Vanskelighed ved at optage Kappe-striden med Drengene, gør Fru Aggersborgs Beundring for den mandlige Overlegenhed kun ringe Indtryk. Kvin-der som Sonja Kovalevski og Clemence Royer (den sidste nylig omtalt i Kv. og Smf.) beviser tilstrækkelig, at kvindelig Begavelse kan bryde sig Vej trods alle Skranker og naa frem til at sætte et stort Mindesmærke for kvinde-lig Intelligens.

Naar Fru A. paastaar, at Kvindens sædelige Overlegenhed kan bevises sta-tistik ved Forbryderantallet, da belyser denne Paastand kun Uægheden af Paastanden om Mandens Overlegenhed i

den demokratiske Drage. Madame de Cuver-ville, hvis Mand er en stærkt fremtrædende Nationalist, vil samle alle sine Meningsfæller i en Forening, hvis Opgave under Valgene skal være at støtte de konservative Kandidater i Kampen mod Socialisterne, og at arbejde for fri Religionsundervisning for at forhindre den Kulturkamp, der kan befrygtes, efter at Loven mod de gejstlige Ordener er vedtagen. De radikal-socialistiske Kvinder vil ikke alene deltage i Valgagitationerne, men opstiller ret vidtgaaende Fordringer m. H. t. Kvindernes Ligestilling med Mænd.

I Belgien tager Kvinderne, som tidligere nævnt i dette Blad, ikke mindre ivrig Del i Dagens Politik.

I Bøhmen har Kvinderne under de sidste Landdagsvalg baade paa tysk og paa czeckisk Side staaet ved deres Mænds Side, Godsejer-fruerne valgte ved Repræsentanter; de valg-berettigede Købstaddamer gik derimod i egen Person til Valgurnen. Det viste sig, at Kvin-dernes Deltagelse i Valgene gavne de na-tionale Interesser, hvorfor ogsaa Bladene i Bøhmen have bragt vedkommende Kvinder en Tak.

I den sidste Tid er der som tidligere om-talt her i Bladet i de Forenede Stater i Nord-amerika afskediget en stor Del Kvinder, der var ansat ved Post- og Skolevæsenet. Man saa heri et Tegn paa, at disse Kvinder ikke kunde udfylde de Pladser, de var satte paa; men nu viser det sig, at Afskedigelserne er foretagne af rent politiske Hensyn. De af-skedigede vare nemlig saadanne, der ingen Stemmeret havde. Politikerne mente, at det ogsaa her var rart at have Stemmer at raade over i paakommende Tilfælde; derfor blev de Kvinder, der ingen Stemmeret havde, afløst af andre med Stemmeret.

Mariane Nielsen.

Af vor Brevkasse.

I Debatten om Tjenestepigesagen har Spørgs-maalet været fremme om en passende Beteg-nelse, der kunde afløse det utidssvarende „Tjenestepige“. Hvad synes de om Ordet „Husarbejderske?“ „Husfrøken“ er et fælt Ord, der tillige umuliggør det gamle kønne Ord „Husjomfru“. Husarbejderske Frk. den og den, det lyder antageligt og kan ikke misforstaas. — Vi lader Forslaget gaa videre.

* * *

Naar Fru Aggersborg bestemmer Mandens Opgave som den skabende, producerende og Kvindens mere som den opholdende, beva-rende, saa er der sikkert noget deri. Herved er dog at bemærke, at det reproducerende, som er en Art Produktion paa 2den Haand, og næppe ligefrem kan henføres under det be-varende eller opholdende synes at ligge særligt for Kvinderne. Kvindekønnet har vist frem-bragt bedre Skuespillere og større Pianister end Mandkønnet, af de sidste endog flere, og nu, da Violinen i Modsætning til tidligere, dyrkes meget af Damer, vil de muligvis — jeg antager sandsynligvis — overfløje Mændene der. Al Billedkunst indeholder jo nu — i Modsætning til Arkitektur og musikalsk Kom-position — et reproducerende Element — Efterligningsens, og hvor dette Element træder i Forgrunden som i Blomstermaleriet, er Damerne særlig paa deres Plads. Paa lignende Maade i Literaturen: Der, hvor der mest skabes af Nyt særlig i den rene Lyrik, præsterer Kvinderne i Almindelighed ikke noget særligt betydeligt, — jeg tager det selvfølgelig over en Bank — men hvor Efterligningen (i videre Forstand), og hvad der nærmest hen-hører derunder, iagttagelse af det virkelige Liv og Gengivelsen deraf spiller en større Rolle, der præsterer Kvinden udmærket Kunst. Romanen er jo ubetinget Kvindens Felt; paa det Omraade har Kvinder allerede nu præsteret Ting, der er fuldt saa værdifulde som Mændene, og der er Tegn i Luften til, at de i Fremtiden i endnu højere Grad vil indtage dette Felt af den aandelige Produktion.

Politiske Kvindeforeninger.

I Frankrig findes to politiske Kvindeforeninger, den ene radikal-socialistisk, den anden konservativ. Den sidste staar under Ledelsen af Generalinde de Cuverville og for-langer af hvert Medlem 1 Fr. til Krigskassen, hvoraf Pengene skal tages til Bekæmpelse af

den demokratiske Drage. Madame de Cuver-ville, hvis Mand er en stærkt fremtrædende Nationalist, vil samle alle sine Meningsfæller i en Forening, hvis Opgave under Valgene skal være at støtte de konservative Kandidater i Kampen mod Socialisterne, og at arbejde for fri Religionsundervisning for at forhindre den Kulturkamp, der kan befrygtes, efter at Loven mod de gejstlige Ordener er vedtagen. De radikal-socialistiske Kvinder vil ikke alene deltage i Valgagitationerne, men opstiller ret vidtgaaende Fordringer m. H. t. Kvindernes Ligestilling med Mænd.

I Belgien tager Kvinderne, som tidligere nævnt i dette Blad, ikke mindre ivrig Del i Dagens Politik.

I Bøhmen har Kvinderne under de sidste Landdagsvalg baade paa tysk og paa czeckisk Side staaet ved deres Mænds Side, Godsejer-fruerne valgte ved Repræsentanter; de valg-berettigede Købstaddamer gik derimod i egen Person til Valgurnen. Det viste sig, at Kvin-dernes Deltagelse i Valgene gavne de na-tionale Interesser, hvorfor ogsaa Bladene i Bøhmen have bragt vedkommende Kvinder en Tak.

I den sidste Tid er der som tidligere om-talt her i Bladet i de Forenede Stater i Nord-amerika afskediget en stor Del Kvinder, der var ansat ved Post- og Skolevæsenet. Man saa heri et Tegn paa, at disse Kvinder ikke kunde udfylde de Pladser, de var satte paa; men nu viser det sig, at Afskedigelserne er foretagne af rent politiske Hensyn. De af-skedigede vare nemlig saadanne, der ingen Stemmeret havde. Politikerne mente, at det ogsaa her var rart at have Stemmer at raade over i paakommende Tilfælde; derfor blev de Kvinder, der ingen Stemmeret havde, afløst af andre med Stemmeret.

Det har vist sig, at Kvindernes Deltagelse i Valgene har udøvet en gavnlig Indflydelse paa de økonomiske Forhold i Staterne Wy-oming, Colorado, Arizona og Idaho.

I de forenede Stater i Australien har Syd- og Vestaustralien for ikke længe siden givet Kvinderne kommunal og politisk Valgret.

Sluttelig skal endnu nævnes, at trods den fremtrædende konservative Karakter, Kvinde-bevægelsen har i Tyskland, er der dog fra de liberale Kvindeforeningers Side ind-bragt i Forbundsdagen Fordringer, der staar paa Højde med den moderne Kvindebevægelse i Frankrig og Belgien. Et andet Spørgsmaal er det, hvor meget Hensyn de tyske Lovgivere vil tage dertil, mens man paa Ny Zeeland allerede længe med Held har arbejdet sam-men, begge Køn, i Politik.

H. J. J.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Sorøkredden

tæller 87 Medlemmer. Af Foredrag har der været afholdt et af Frk. Gina Krog i November og fire om vore Næringsmidler i Januar og Februar.

Desuden har Foreningen fortsat den Aftenundervisning i Madlavning, der blev paabegyndt for tre Aar siden, og hvorom der tidligere er aflagt Beretning.

Ledelsen af denne er forresten nu overtaget af „De samv. sj. Landbofor-eninge“, der sidste Vinter lod 15—1600 Kvinder, hovedsagelig Husmødre, undervise i 40 Kredse eller Hushold-nings-Aftenskoler ved Hjælp af dertil uddannede Vandreleærere.

Hvem der kunde sove . . .

Af Anton Tschekhoff.

Oversat fra Russisk af Alexandra Weihe.

Det er Nat. Barnepigen Varjka, en Pige paa tretten Aar sidder og vugger et Barn og nynner næppe hørligt:

Sov mit Barn sov længe,
Jeg rører Vuggens Gænge. . . .

Foran Helgenbilledet brænder en Olje-lampe af grønt Glas; tværs over Værelset fra et Hjørne til et andet er der trukket en Snor, paa hvilken der er hængt Bleer og store sorte Ben-klæder til Tørre. Lampeskæret kaster en stor grøn Plet hen over Loftet og Bleeerne og Benklæderne store Skygger paa Ovnen, Vuggen og paa Varjka. Naar Lysen giver sig til at blinke, bliver Pletten og Skyggerne skarpere og sættes i Bevægelse som af Blæst. Der er lummert, og der lugter af Kaalsuppe og Skomagerartikler.

Barnet græder. Det er allerede for længe siden blevet hæst og træet af Graaden, men bliver dog ved med at skrig, uden at der viser sig Tegn

paa, at det vil høre op. Og Varjka vil saa gerne sove. Hendes Øjne luk-ker sig, Hovedet synker ned, og Halsen smerter. Hun kan hverken bevæge Øjenlaag eller Læber, og det forekom-mer hende, at hendes Ansigt er hen-tørret og stivnet, og at Hovedet er blevet saa lille, som var det et Knap-penaalshoved.

Sov mit Barn sov længe —

nynner hun.

I Ovnen piber en Faarekylling. Bag Døren i Værelset ved Siden af snorker Mesteren og hans Svend Afo-nasij. . . Vuggen knager ynkeligt, Varjka nynner — og alt dette flyder sammen i en søvndyssende Musik, som er saa sød at høre, naar man lægger sig til Sengs. Nu derimod irriterer og knuger den, fordi den gør En søvngig, men sove maa man ikke; der-som Varjka, hvad Gud forbyde, falder i Søvn, da vil hendes Husbond eller Madmoder prygle hende.

Lysen blinker. Den grønne Plet og Skyggerne bevæger sig, kryber hen i Varjkas halvtlukkede, ubevægelige Øjne, og i hendes halvt sovende Hjerne danner de sig til taagede Drømmebilleder. Hun ser sorte Skyer, som jager efter hverandre henover

Himlen, og de skrider som Børn. Men pludselig blæser det op, og Varjka ser en brød Landevej bedækket af et tykt Pløre; hen ad Landevejen kommer lange Rækker af Vogne og Mænd med Tversække paa Ryggen. Skygger jage frem og tilbage; paa begge Sider af Vejen ses gennem en kold, raa Taage store Skove. Pludselig falder Mændene og Skyggerne ned paa Jorden i det fedtede Elte. — „Hvorfor det?“ — spørger Varjka. „For at sove, sove!“, svares der hende. Og de falder i en dyb og tryk Søvn, men paa Telegraf-traadene sidder Krager og Skader og skrider som Børn og søger at vække dem.

Sov mit Barn sov længe —

nynner Varjka og ser sig nu i en mørk, lummer Hytte; paa Gulvet vælter hendes afdøde Fader Jefim Stepanoff sig. Hun ser ham ikke, men hører, hvorledes han krymper sig af Smerte og stønner. Han siger, at der er sprunget noget i ham. Smerterne er saa stærke, at han næsten ikke kunde faa et Ord frem; han snapper efter Luft, mens hans Tænders Klappen lyder som en Trommehvirvel.

— Uh, uh, uh, uh. . . .

Hendes Moder Pelageja var løbet

over paa Gaarden til Herskabet for at sige, at Jefim var ved at dø. Det var nu længe siden, at hun var gaaet, og hun havde godt kunnet være til-bage. Varjka ligger paa Ovnen, hun sover ikke men lytter til Faderens „uh, uh, uh“. Men nu kommer der nogen kørende. Det var en ung Læge, som Herskabet havde sendt, han var kom-men paa Besøg hos dem. Doktoren træder ind i Hytten; hun kan ikke se ham i Mørket, men hun kan høre, at han slaar med Døren, og at han ho-ster.

„Tænd Lys“, siger han.

„Uh, uh, uh . . .“ svarer Jefim ham. Pelageja styrter til Ovnen og giver sig til at søge efter Tændstikker.

Et Øjeblik forløber i Tavshed. Dok-toren, der har søgt i sine Lommer, tænder en af sine egne.

„Straks, Herre, straks“, — siger Pelageja, iler ud af Hytten og vender lidt efter tilbage med en Lysestump.

Jefims Kinder er røde, Øjnene glinser, og Blikket er skarpt, som saa Jefim gennem baade Doktoren og Hytten.

„Naa hvad er det? Hvad er det, du har fundet paa?“ siger Doktoren og bøjer sig over ham. — „Aha! har du højt det løgne?“